

MONITOR CHIŃSKI

KWIECIEŃ 2018

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

KWIECIEŃ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

1 kwietnia: były wicegubernator prowincji Guizhou Wang Xiaoguang objęty śledztwem. Wang został oskarżony o naruszenie dyscypliny partyjnej (korupcję).

2 kwietnia: duża chińska inwestycja w fiński przemysł celulozowo-papierniczy. Anhui Shanying Paper Industry Co. Ltd. w partnerstwie z fińskim Boreaf Bioref zainwestuje w nowe obiekty przetwórstwa drzewa o rocznej przepustowości 500 tys. ton. Wartość transakcji jest szacowana na 950 mln euro.

3 kwietnia: minister obrony Wei Fenghe z wizytą w Moskwie. W trakcie rozmowy ze swoim rosyjskim odpowiednikiem Sergiejem Shoigu, generał Wei stwierdził, że wybrał Rosję na cel swojej pierwszej wizyty zagranicznej aby „pokazać światu determinację sił obu państw do wzmacniania współpracy strategicznej”, a jego obecność „ma na celu pokazanie Amerykanom jak bliskie są więzy między siłami zbrojnymi Chin i Rosji”. Podobną opinię wyrazili dzień później szefowie dyplomacji obu państw Wangy Yi i Sergiej Ławrow, wyrażając swój sprzeciw wobec świata jednobiegunowego (zdominowanego przez USA) i zapewniając o trwałym strategicznym partnerstwie łączącym ChRL i Rosję. Kwietniowe manewry chińskiej floty wojennej w Cieśninie Tajwańskiej, oprócz próby wywarcia presji na Tajpej, odczytuje się również jako wyraz poparcia Pekinu dla Moskwy w sporze z Ameryką w Syrii.

Wyraźnym sygnałem postępującego politycznego zbliżenia między ChRL i Rosją było głosowanie (wraz Boliwią) w Radzie Bezpieczeństwa ONZ. Stosunkiem głosów 8:3 Rada odrzuciła rezolucję rosyjską, potępiającą naloty amerykańsko-brytyjsko-francuskie w Syrii. Sekretarz Generalny ONZ Antonio Guterres ostrzegł przed nawrotem zimnowojennych podziałów, a wynik (symbolicznego) głosowania zdaje się je potwierdzać.

5 kwietnia: stanowisko Congressional-Executive Commission on China kwestii zatrzymań Ujgurów.

INTESYFIKACJA WSPÓŁPRACY CHIŃSKO-RO- SYJSKIEJ

W kwietniu Pekin zadeklarował chęć dalszego rozwijania współpracy strategicznej z Rosją. Chiński minister obrony Wei Fenghe mówił o antyamerykańskiej wymowie współpracy wojskowej obu państw, a w głosowaniu w RB ONZ, ChRL de facto demonstrowała poparcie dla działań Rosji w Syrii.

Komisja prowadzona przez senatorów Marco Rubio i Christophera R. Smitha wystosowała list do ambasadora Terry'ego Brandstadta w którym wnosi o wyjaśnienie okoliczności masowych zatrzymań Ujgurów w ośrodkach reedukacji politycznej w Xinjiangu. Departament Stanu ostrzegł ponadto, że chińscy urzędnicy odpowiedzialni za te działania, mogą zostać objęci sankcjami zgodnie z tzw. aktem Magnickiego.

7 kwietnia: współpraca chińsko-afrykańska wg Xinhua. Chińska agencja informacyjna określiła 2018 rok, jako „kolejny wyjątkowy rok współpracy chińsko-afrykańskiej”. O doskonałych relacjach politycznych mają świadczyć wizyty w Pekinie przywódców Kamerunu, Namibii oraz Zimbabwe (w przeciągu zaledwie dwóch tygodni od zakończeniu *lianghui*) oraz zaplanowany na wrzesień szczyt FOCAC.

8-11 kwietnia: Azjatyckie Forum Boao w Sanya. W czterdziestą rocznicę zainicjowania „reform i otwarcia” Xi Jinping przedstawił je jako „drugą rewolucję chińską, której skutki odczuwa cały świat”, podkreślając że rozwój gospodarczy ChRL jest komplementarny z rozkwitem gospodarki światowej oraz masowe poparcie Chińczyków dla polityki władz. Przemówienie Xi Jinpinga było utrzymane w duchu wystąpienia w Davos sprzed dwóch lat. Chiński przywódca mówił o świecie (i Azji w szczególności) i ludzkości w obliczu fundamentalnych przekształceń w polityce i gospodarce światowej, które społeczność międzynarodowa i ChRL jako jej odpowiedzialny członek, powinny koordynować wokół otwartości gospodarczej, inkluzywności i wolnego handlu oraz porozumień wielostronnych (świata wielobiegunowego).

9 kwietnia: Austria strategicznym partnerem Chin. W czasie wizyty delegacji Austrii w Pekinie, na czele z prezydentem Alexandrem Van der Bellenem i kanclerzem Sebastianem Kurtzem, podniesiono rangę stosunków wzajemnych do poziomu partnerstwa strategicznego.

12 kwietnia: demonstracja siły na Morzu Południowochińskim. Dzień po zakończeniu Boao Forum Xi Jinping nadzorował osobiście największy przegląd marynarki wojennej ChAL-W w historii, stwierdzając, że potrzeba zbudowania silnej floty jest „pilna jak nigdy dotąd”. Biorąc pod uwagę fakt, że w ćwiczeniach wziął udział lotniskowiec „Liaoning”, 48 statków wojennych, 76 samolotów i 10 tysięcy żołnierzy, słowa przewodniczącego Centralnej Komisji Wojskowej należy odczytywać jako sygnał skierowany w stronę Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników w Azji. Drugi chiński lotniskowiec ma wkrótce rozpocząć pierwsze testy na morzu i być gotowy do działań wojennych w ciągu dwóch lat.

12 kwietnia: Chiny zmodernizują linię kolejową w Pakistanie. Pożyczka wynosząca 8 mld USD ma zostać przeznaczoną na modernizację ponad 1800 km torów z nadmorskiego Karaczi do Peszawaru przy granicy z Afganistanem.

17 kwietnia: Chiny wprowadzą ułatwienia dla zagranicznych producentów samochodów. Dotychczasowy obowiązek ustanawiania spółek joint-venture przez koncerny zagraniczne w Chinach zostanie zniesiony już w tym roku dla producentów samochodów elektrycznych, a do 2022 r. dla pozostałych.

17 kwietnia: ambasadorowie państw unijnych w Chinach krytyczni wobec „Pasa i Szlaku”. 27 z 28 przedstawicieli dyplomatycznych państw UE w Pekinie podpisało raport stwierdzający, że działania Chin uderzają w zasadę wolnego handlu i faworyzują subsydiowane chińskie firmy względem ich europejskich odpowiedników. Raport stanowi element przygotowań wspólnej strategii Brukseli wobec Pekinu przed zbliżającym się szczytem UE-Chiny w lipcu. Podpisanie raportu odmówił jedynie ambasador Węgier.

19 kwietnia: Chiny otwały pierwszą zamorską bazę nawigacji satelitarnej Beidou w Tunezji. Instalacja jest efektem wspólnych działań Chińskiego Biura Nawigacji Satelitarnej i Arabskiej Organizacji Komunikacji i Technologii (AICTO). Dzięki sieci 35 satelitów główny rywal amerykańskiego systemu GPS ma pokryć zasięgiem cały glob do 2020 r. Obecnie Beidou obejmuje 30 państw, m.in. Egipt, Indonezję i Pakistan. Oprócz produktów Apple'a, do nawigacji za pomocą Beidou przystosowano już większość telefonów na rynku chińskim (Huawei, Xiaomi, HTC, Meizu i Nubia).

19 kwietnia: chińska inwestycja petrochemiczna w Brazylii? Według doniesień Reutera trwają rozmowy nt. transakcji między Petrobras i CNPC. Umowa przewiduje sprzedaż chińskim firmom udziałów w polach naftowych w rejonie Campos i praw do korzystania z nowej rafinerii Comperj. Dzięki temu Chiny uzyskałyby zdolność przetwórstwa ropy na kontynencie amerykańskim.

23 kwietnia: inwestycje chińskie w Europie według Bloomberg. W latach 2008-2018 chińskie firmy kupiły lub zainwestowały w (ujawnione) aktywa w Europie 318 mld USD, z czego zaledwie 3,5 mld USD (1,1%) w Europie Środkowo-Wschodniej. Łączna wartość chińskiego kapitału zainwestowanego w Europie jest około 45% wyższa niż analogiczna działalność Chin w Stanach Zjednoczonych. W Europie przejęto 360 przedsiębiorstw (m.in. Pirelli); chińskie podmioty są też w częściowym lub całkowitym posiadaniu co najmniej 4 lotnisk, sześciu portów i elektrowni wiatrowych w co najmniej dziewięciu państwach.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

5 kwietnia: Chiny zainteresowane portem w Rydze. Według władz łotewskiego portu, chińska delegacja pod kierownictwem wiceburmistrza Pekinu Zhang Gonga,

wyraziła zainteresowanie inwestycjami w infrastrukturę logistyczną do celów dystrybucji chińskich towarów w państwach bałtyckich i skandynawskich.

6 kwietnia: XI **posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. partnerstwa strategicznego z Chinami. Według informacji MSZ**, poza podsumowaniem stanu politycznej współpracy, głównym tematem spotkania była ocena dynamiki polsko-chińskich relacji gospodarczych oraz problem dysproporcji w obrotach handlowych z Chinami. Dokonano również przeglądu istniejących mechanizmów współpracy w ramach partnerstwa strategicznego z ChRL w kontekście planowanych wizyt dwustronnych, jak również omówiono obszary o największym potencjale realizacji wspólnych przedsięwzięć. Zespół jest najważniejszym mechanizmem wewnętrznej wymiany informacji oraz koordynacji działań polskich resortów w realizacji polityki wobec Chin. Został powołany w 2012 r., wkrótce po ustanowieniu polsko-chińskiego partnerstwa strategicznego. Zbiera się dwukrotnie w ciągu roku.

9 kwietnia: **narada ambasadorów RP w państwach Azji i Pacyfiku.** Otwierając dwudniową naradę w Bangkoku, wiceminister spraw zagranicznych Marek Magierowski zwrócił uwagę, że czasem polska polityka zagraniczna wymaga „przeskalowania płaszczyzn współpracy na kontakty z regionami, np. w przypadku regionalnych mocarstw, takich jak ChRL czy Indie”.

9 kwietnia: **suszarki włókiennicze polskim hitem eksportowym w Chinach.** Na tle ogromnego polskiego deficytu handlowego w relacjach z Państwem Środka, korzystną tendencję widać w eksporcie suszarek tekstylnych. W ciągu ostatnich trzech lat ich sprzedaż do Chin rosła w tempie 105%; w ubiegłym roku o wartości 127 mln PLN.

9 kwietnia: **chińsko-czeskie porozumienie w sprawie szkolenia pilotów.** Prywatna czeska szkoła FAIR wraz z Czeskim Uniwersytetem Technicznym stworzą długofalowy program szkoleń dla chińskich pilotów w Czechach. Partnerami po stronie chińskiej są Shandong Jiatong University oraz Jiutian International Flight Academy (JFTA). W 2016 r. FAIR przeprowadził szkolenia dla Sichuan Airlines. Obecny projekt ma uczynić z Czech czołowe miejsce szkoleń dla chińskich pilotów cywilnych w Europie.

10 kwietnia: **Chiny otworzą swój rynek na czeski sód.** W drugiej połowie roku przedstawiciele władz obu państw podpiszą ostateczne porozumienie w sprawie eksportu czeskiego siodu do produkcji piwa. Będzie to pierwsza umowa dwustronna dotycząca sprzedaży czeskich produktów rolniczych do Chin.

11 kwietnia: **Huawei numerem jeden na polskim rynku sprzedaży smartfonów.** W ciągu trzech lat firma zwiększyła udziały w polski rynku z 8% do 30%, dystansując dotychczasowego lidera – koreańskiego Samsunga.

12 kwietnia: uruchomienie Funduszu Badawczego Chiny-EŚW. W ceremonii inauguracyjnej w Sekretariacie ds. Współpracy „16+1” udział wzięli m.in. wicesekretarz Lu Shan, przedstawiciele Chińskiej Akademii Nauk Społecznych, Narodowej Agencji ds. Rozwoju i Reform oraz Chiński Instytut Spraw Międzynarodowych.

12 kwietnia: Ursus podpisał kontrakt na sprzedaż ciągników do Chin. Partnerem polskiego producenta jest Guangdong Jianglong Agricultural Machinery Technology (JML). Oprócz sprzedaży bezpośredniej, Ursus otworzy również w Chinach montownię ciągników i maszyn rolniczych. Umowa obejmuje ponadto import części i komponentów z Chin do Polski, które będą wykorzystywane w polskich zakładach. Reakcja polskiej giełdy na chiński kontrakt Ursusa była bardzo pozytywna, w ciągu kilku godzin jej wartość wzrosła o 20%, do ponad 200 mln PLN. Wątpliwości dot. zachowania bezpieczeństwa technologicznego budzi komunikat informujący, że „JML rozpocznie produkcję transmisji do ciągników Ursus w oparciu o otrzymaną od Ursus dokumentację techniczną”.

16 kwietnia: kłopoty CEFC w Portugalii. Prowadzone od roku negocjacje w sprawie przejęcia przez chiński konglomerat portugalskiej firmy Partex, zajmującej się wydobyciem i przetwórstwem ropy, zakończyły się niepowodzeniem. Jako przyczynę wskazuje się przede wszystkim zamieszanie związane z aresztowaniem Ye Jianminga i brak jasnego stanowiska CEFC w tej sprawie.

17 kwietnia: chińska firma w przetargu na budowę odcinków autostrady wokół Kijowa. Wśród siedmiu oferentów biorących udział w przetargu na budowę dwupoziomowych skrzyżowań na autostradach M-05 Kijów-Odessa i M-06 Kijów-Chop, znajduje się China Road and Bridge Corporation. Inwestycja jest częścią projektu prowadzonego przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBRD) i Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB): "Pan-European Corridors Project/European road of Ukraine II, Improvement of traffic condition of the roads at approaches to Kyiv."

18 kwietnia: prowincja Hainan wprowadza ułatwienia wizowe dla turystów. Od 1 maja „chińskie Hawaje” zniosą obowiązek wizowy na okres 30 dni dla obywateli 59 państw, w tym całej Europy Środkowo-Wschodniej. Warunkiem jest skorzystanie z usługi oficjalnych agencji turystycznych.

21 kwietnia: śledztwo w porcie w Pireusie. Organy UE i Włoch prowadzą dochodzenie w sprawie nadużyć podatkowych popełnianych przez chińskie firmy importujące towary przez grecki port. Właściciel portu chińskie COSCO nie zostało oskarżone o udział w procederze, jednak informacje dotyczące przestępstw podatkowych mogą odbić się niekorzystnie na planach inwestycyjnych firmy w Stanach Zjednoczonych.

18 kwietnia: Asia Forum w Tallinie. W otwarciu spotkania wziął udział ambasador ChRL w Estonii Li Chao, który mówił o korzyściach które otwierają porozumienia obu państw w dziedzinie e-commerce i cyfryzacji, a także wyraził zadowolenie z oficjalnego przystąpienia Estonii do „Pasa i Szlaku” w ubiegłym roku. Z kolei podsekretarz w MSZ Väino Reinart mówił o dużym potencjale współpracy gospodarczej z Chinami, ponieważ obecnie handel z Azją stanowi tylko 5% handlu zagranicznego Estonii.

30 kwietnia: szef Centralnej Komisji ds. Politycznych i Prawnych KPCh Guo Shengkun z wizytą w Warszawie. W czasie spotkania z prezydentem Andrzejem Dudą rozmawiano o pogłębieniu współpracy polsko-chińskiej i udziale Polski w „Pasi i Szlaku”. Z kolei tematem spotkania z Krzysztofem Kozłowskim, sekretarzem stanu w MSWiA było pogłębienie współpracy w zakresie egzekwowania prawa i bezpieczeństwa.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

1 kwietnia: pierwsza rocznica działalności Syczuańskiej Strefy Wolnego Handlu. W ciągu 12 miesięcy w strefie zarejestrowało się 23800 firm z kapitałem 3313,8 mld RMB (1863 mld PLN), w tym 281 z udziałem kapitału zagranicznego (2,26 mld RMB/1,27 mld PLN).

4 kwietnia: Dow rozpocznie produkcję w Syczuanie. Zdaniem Andrew Leverisa CEO amerykańskie giganta w branży chemicznej, firma chce mocniej zaznaczyć swą obecność na rynkach wschodzących w Chinach Zachodnich i Azji Centralnej, dlatego w 2015 r. otworzyła biuro w Xinjiangu i zawarła szereg lokalnych umów o współpracy.

11 kwietnia: otwarcie Konsulatu Generalnego Austrii w Chengdu. W ceremonii inauguracyjnej, trzeciego po Szanghaju i Guangzhou, austriackiego konsulatu w ChRL, wzięli udział prezydent Alexander Van der Ballen oraz kanclerz Sebastian Kurz. Chengdu łączą umowy o przyjaznej współpracy z Linzem (od 1983 r.) i Wiedniem (od 2016 r.). Dynamicznie rozwija się również współpraca gospodarcza między Syczuanem i Austrią: w ubiegłym roku 9 firm austriackich otworzyło siedziby w Syczuanie, a wartość austriacko-syczuańskiej wymiany handlowe wyniosła 63,43 mln USD.

28 kwietnia: połączenie kolejowe z Chengdu dociera do Wiednia. W powitaniu pociągu towarowego China-Europe Railway na dworcu w Wiedniu wzięli m.in. udział austriacki prezydent Alexander Van der Bellen i minister ds. cyfryzacji i gospodarki Margarete Schrambock. Przejazd z Syczuanu do Austrii trasą przez Kazachstan, Rosję, Ukrainę i Słowację zajmuje ok. 15 dni. Sieć pociągów China-Europe obejmuje obecnie 43 chińskie miasta i 41 miast europejskich w 13 państwach. Chengdu posiada połączenia z 16 metropoliami.

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

2 kwietnia: Shenzhen walczy ze spekulacją na rynku mieszkaniowym. Od 2017 r. w największych chińskich miastach przeprowadzono pięć rund kontroli na rynku mieszkaniowym, których celem jest zapobieganie bańce spekulacyjnej. Miasto Shenzhen zainicjowało tym w celu politykę „trzech ujednoczonych cen”, włączając w jej ramy walkę z tzw. kontraktami „yin-yang”, którymi określa się sporządzanie jednocześnie zestawu prawdziwych oraz fałszywych umów wykorzystywanych do pozyskiwania korzyści podatkowych i kredytowych.

3 kwietnia: wystawa „Kobiety Niepodległości” w Guangzhou. Ekspozycja współorganizowana przez Konsulat RP w Kantonie, Muzeum Historii Polski, MSZ oraz Instytut Polski w Pekinie, upamiętnia 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę przez pryzmat Polek i ma na celu pokazanie procesu upodmiotowienia kobiet w Polsce odbiorcom chińskim.

8-10 kwietnia: szef agencji ds. rozwoju ekonomicznego Lyonu Frédéric Miribel z wizytą w Guangzhou. Pobyt francuskiej delegacji związany był z przygotowaniem obchodów 30-lecie relacji partnerskich między Gaungzhou i Lyonem.

30 kwietnia: bezpośrednie połączenia lotnicze Guangzhou-Tel Awiw od września. Linię między stolicą Guangdongu i drugim największym miastem w Izraelu będzie obsługiwać Hainan Airlines. Firma obsługuje również bezpośrednie połączenia Tel Awiwem i Pekinem (od 2016 r.) i Pekinem (od 2017 r.). W kwietniu otwarto ponadto nowy terminal lotniska Baiyun, największy budynek tego typu w Chinach, który będzie m.in. wykorzystywał system rozpoznawania twarzy, roboty i maszyny do samoobsługowej odprawy celnej.

KOMENTARZ

- 1. Kłopoty chińskich konglomeratów prowadzących operacje za granicą.** Po tegorocznym zatrzymaniu Ye Jianminga i rozpoczęciu procesu szefa Anbang Wu Xiaohui'a, w kwietniu pod zarzutem korupcji został zatrzymany kolejny szef wielkiej chińskiej spółki prowadzącej ryzykowne operacje finansowe - Lai Xiaomin, kierujący Zhongguo Huarong. Chociaż pogrążona w długach firma inwestowała m.in. w CEFC, to nie wiadomo czy zatrzymanie Lai'a jest bezpośrednio związane z kłopotami Ye Jianminga. Decyzja o zatrzymaniu Ye wpisuje się w dążenia władz chińskich do objęcia kontroli politycznej i finansowej nad największymi „prywatnymi” chińskimi przedsiębiorstwami działającymi za granicą. Podobne działania jak w stosunku do CEFC można było

zaobserwować wcześniej w przypadku koncernu Anbang i jego szefa Wu Xiaohui'a, również prowadzącego ryzykowne działania finansowe (m.in. w USA). Z drugiej strony decyzja o zatrzymaniu Ye, podjęta – według informacji portalu Caixin – osobiście przez Xi Jinpinga, wskazuje, że władze ChRL chciały uniknąć potencjalnego skandalu związanego z niechybnym wezwaniem Ye przez amerykańską prokuraturę na przesłuchania w sprawie działań Patricka Ho. Zamieszanie związane z Ye Jianmingiem i brak jednoznacznych wyjaśnień ze strony firmy skomplikowało również interesy CEFC w Portugalii. Prowadzone od roku negocjacje w sprawie przejęcia przez chiński konglomerat, zajmujący się wydobywaniem i przetwórstwem ropy firmy Partex, zakończyły się niepowodzeniem. Natomiast do przejęcia europejskiego oddziału CEFC, które obróło Pragę za siedzibę główną, przymierza się CITIC – jedna z najstarszych firm chińskich powołanych do prowadzenia ekspansji za granicą po zainicjowaniu procesu „reform i otwarcia na świat”. Według informacji rzecznika prezydenta Zemana Jiriego Ovcacka, podpisano porozumienie w sprawie utworzenia joint-venture, w którym CEFC Europe zachowa 51% udziałów, a CITIC wykupi pozostałe 49%. W ten sposób państwo chińskie obejmie bezpośrednio kontrolę europejskie aktywa firmy, takie jak koncern petrochemiczny Rompetrol (KMG), zajmujący się dystrybucją paliw m.in. w Rumunii, Bułgarii, Hiszpanii i Francji. Pomimo zbierających się zewsząd chmur nad CEFC, prezydent Czech konsekwentnie utrzymuje Ye Jianminga na stanowisku oficjalnego doradcy, co świadczy najpełniej o skuteczności i politycznym wymiarze finansowego zaangażowania CEFC nad Wełtawą.

- 2. Kolejne rozdziały amerykańsko-chińskiej wojny handlowej.** W ramach retorsji za na narzucone przez Waszyngton cła na chińskie produkty (warte 50 mld USD), Pekin — ogłosił listę 128 amerykańskich towarów objętych nowymi opłatami przewozowymi (suszone owoce, orzechy, rury stalowe, wieprzowinę i opiłki aluminium). Konflikt eskalował przez cały kwiecień wraz z kolejnymi sankcjami handlowymi i listami towarów objętych nowymi stawkami celnymi ogłaszanymi przez obie strony. Warto przy tym odnotować, że już osiem z dwudziestu największych gospodarek świata eksportuje do Chin więcej niż do USA. Oliwy do ognia dołączyła decyzja Waszyngtonu o siedmioletnim zakazie sprzedaży przez amerykańskie firmy komponentów i oprogramowania (np. Google Play) dla chińskiego ZTE. Należy oczekiwać, że amerykańskie sankcje skłonią Chiny do zwiększenia nakładów i przyspieszenia prac nad uzyskaniem samowystarczalności i bezpieczeństwa technologicznego. Krach ZTE (opierającego się w 1/3 na poddostawcach amerykańskich) byłby potężnym argumentem propagandowym KPCh na rzecz uniezależnienia się od zagranicznych technologii informatycznych i narzędziem wzniecania nastrojów nacjonalistycznych wśród chińskich obywateli. Wnioski z kłopotów ZTE dla bezpieczeństwa państwa zaczęła wyciągać już Chińska Armia-Ludowo Wyzwoleńcza.

Tymczasem według opracowania National Committee on US-China Relations napięcia handlowe wpływają na gwałtowne zmniejszenie inwestycji wzajemnych. Chińskie i amerykańskie FDI w 2017 r. zmniejszyły się o blisko 1/3 (do 43,5 mld USD). Jako przyczynę wskazuje się przede wszystkim na czynniki polityczne (narastanie wojny handlowej), a nie względy czysto gospodarcze.

3. **W kontekście rozwoju China-Europe Railway Express** zwraca uwagę otwarcie linii Chengdu-Wiedeń biegnącej przez Ukrainę i Słowację. Powodzenia tego wariantu połączenia zdaje się być zależne od Rosji, która może warunkować tranzyt przez wschodnią Ukrainę, podobnie jak w przypadku linii Dalian-Bratysława.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

